

NOTA UITGESTELD

PROEFSLEUVENONDERZOEK

SCHILDE DE REEP

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

FODIO
Turnhoutsebaan 277
B-2110 Wijnegem

Jan De Beenhouwer
Marleen Arckens
Niels Geelen

COLOFON

erkend archeoloog: Jan De Beenhouwer OE/ERK/Archeoloog/2015/0068

Nota Hoevenen Kerkstraat Uitgesteld proefsleuvenonderzoek. Programma van maatregelen

auteurs: Jan De Beenhouwer, Marleen Arckens

uitvoerder: Fodio, Turnhoutsebaan 277, B-2110 Wijnegem

datum: 3 september 2018

archeologienota: Vooronderzoek Stabroek Hoevenen Kerkstraat

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5785>

Inhoud

2. Programma van maatregelen.....	47
2.1 Gemotiveerd advies	47

2. Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

Zoals opgenomen in het programma van maatregelen in de archeologienota toegevoegd aan de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op de percelen Stabroek 2 AFD/Hoevenen, sectie G, percelen 14K, 15. Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek biedt voldoende zekerheid om een uitspraak te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek bleek dat het oorspronkelijke akkerdek over het algemeen sterk gehomogeniseerd was en weinig of geen zichtbare fasering vertoonde. Dat wijst op een relatief recente diepe bewerking van de bodem, waarbij de oudere akkerlagen werden opgenomen in het sterk homogene plaggendek. Alleen in profiel P1W in werkput 1 is een oude fase van grondbewerking te herkennen. Deze laag is slechts sporadisch bewaard. De aanwezigheid van een plaggendek is binnen het onderzoeksgebied geen garantie voor een goede bewaring van archeologische sporen. Voor de aanwezigheid van een podzolbodem, zoals die op de bodemkaart te verwachten was, bleven enkel indirecte aanwijzingen. Dat betekent dat de natuurlijke bodem sterk is afgetopt en dat kan verklaren waarom geen sporen bewaard bleven die ouder zijn dan het akkerdek.

Centraal op het terrein bevond zich een depressie waarin zich een antropogeen humusrijk laagje vormde. Of deze depressie geheel of gedeeltelijk van natuurlijke oorsprong is, is niet eenduidig. Wel is duidelijk dat de bodemlagen eronder en erboven de kenmerken hebben van een akkerlaag. In deze beperkte zone is daarom sprake van begraven akkerlagen. De onderste lagen van de depressie bevatten geen vondsten. In de begraven akkerlaag die de bovenste opvulling vormde (LA36) is een scherf gevonden die op het einde van de late middeleeuwen kan gedateerd worden (v1).

Voor de globale datering van de menselijke aanwezigheid op het onderzoeksgebied is het belangrijk om vast te stellen dat er geen sporen gevonden werden die ouder zijn dan de ontwikkeling van het akkerdek in de late middeleeuwen. Voor de late middeleeuwen en de nieuwe tijd/nieuwste tijd is het aantal vondsten gering, wat doet vermoeden dat er geen bewoning was ter hoogte van het onderzoeksgebied. Dat is ook de bevinding uit het gering aantal sporen, die ook geen verband houden met eventuele constructies voor bewoning. Opvallend is de afwezigheid van grijs aardewerk. De oudste vondsten zijn fragmenten in rood aardewerk, afkomstig uit akkerlagen en kunnen er door bemesting in terecht gekomen zijn. Zij dateren ten vroegste uit de 15de eeuw. De andere vondsten horen thuis in de nieuwe of nieuwste tijd. De nadruk van menselijke activiteiten op het onderzoeksterrein heeft een agrarisch karakter en ligt duidelijk op het einde van de late middeleeuwen en in de post-middeleeuwse periode.

De verstoringsgraad van het terrein is hoog. De verstoringen maken het grootste deel uit van het totaal aantal spoorcomplexen. In het noordelijke deel van het terrein werden resten aangetroffen van een muur (MU3) van de gebouwen die hier in de 20ste eeuw stonden. Deze muur tekent zich af in de plaggelaag LA9 en reikt tot het niveau van de natuurlijke bodem. De rest van de verstoringen situeert zich in de voormalige tuinzone van het gebouw. Het zijn meestal kuilen met bouwafval of huishoudelijk afval uit deze 20ste eeuwse fase die het archeologisch relevant vlak verstoren. In deze verstoringen is modern glas, industrieel wit aardewerk, moderne baksteen en modern metaal gevonden. Zij bevinden zich vooral in het noordelijk en centrale deel van het onderzoeksgebied. Sommige waren erg omvangrijk. Daarnaast belemmerden ook hedendaagse nutsleidingen voor elektriciteit en rioolwater het onderzoek.

Door het lage aantal sporen dat thuishoort in twee fasen van het einde van de late middeleeuwen tot de nieuwste tijd en dat niet geassocieerd kan worden met gelijktijdige constructies voor permanente bewoning, wordt geen kenniswinst verwacht. Ook voor de kennis van de agrarische evolutie is de verwachting laag door het ontbreken van een fasering in het grootste deel van het akkerdek op het onderzoeksgebied. Tenslotte is de verstoringsgraad van het terrein aanzienlijk, waardoor bijvoorbeeld verder onderzoek op de centrale depressie geen totaalbeeld kan verschaffen. Er wordt daarom geen verder onderzoek geadviseerd. Bijgevolg dient er geen programma van maatregelen te worden opgemaakt.